

SPIS TREŚCI

PRZEDMOWA	15
1. 15 V 1895. <i>Obrazki ze wsi</i>	18
2. 1 III 1896. <i>Nasza bieda</i>	21
3. 10 IX 1898. <i>Szkoły ludowe, wiece patriotyczno-polskie</i>	24
4. 1 XI 1898. <i>Wadliwe ustawy i ich skutki</i>	26
5. 20 III 1899. <i>Stronnictwa i obozy, antysemityzm w praktyce, ustawa gminna</i> . . .	30
6. 15 IV I 899. <i>Oświata przelewa się przez brzegi</i>	33
7. 1 II 1903. <i>Ajent moskiewski</i>	37
8. 3 V 1903. <i>Z powiatu tarnowskiego</i>	42
9. 26 VII 1903. <i>Kiedyż będziemy mieli rozum?</i>	44
10. 1 XI 1903. <i>Zwycięstwo tarnowskie</i>	46
11. 26 VII 1903. <i>Wiadomości gminne. Wierzchosławice</i>	50
12. 2 IV 1905. <i>Nowy czynnik polityczny</i>	51
13. 7 V 1905. <i>Elastyczna ustawa</i>	55
14. 24 IX 1905. <i>Wierzchosławice, powiat Tarnów</i>	57
15. 24 IX 1905. <i>Tarnów</i>	60
16. 4 II 1906. <i>Z pola walki o prawo</i>	62
17. 18 X 1908. <i>Z Sejmu</i>	63
18. 26 XII 1909. <i>Wilia</i>	65
19. 6 II 1910. <i>Braciom pod rozwagę</i>	67
20. 27 III 1910. <i>Wesoły nam dziś dzień nastał</i>	69
21. 9 X 1910. <i>Czy żaby ustąpią?</i>	71
22. 1 I 1911. <i>„Z szlachtą polską – polski lud”</i>	73

23.	1 I 1911. Bolesne żarty	78
24.	11 II 1912. Dawniej a teraz	81
25.	2 VI 1912. Koncesje szynkarskie a Wydział Krajowy	87
26.	9 III 1913. Dla was nie ma miejsca	91
27.	17 X 1913. Dwie koncesje posła Witosa	93
28.	21 XII 1913. Co dalej?	94
29.	4 I 1914. Nowy Rok bieży	96
30.	25 I 1914. Niezlomna stałość	98
31.	1 III 1914. Obszary dworskie a gminy	100
32.	26 VII 1914. Manifest p[ana] Padły	102
33.	26 VII 1914. „Przyjacielowi Ludu” słów kilkoro	104
34.	30 VIII 1914. Kilka słów do Braci	105
35.	25 X 1914. Ważne dla gospodarzy	107
36.	24 I 1915. Do społeczeństwa	109
37.	31 I 1915. Co nas czeka?	110
38.	4 IV 1915. Trzy dni leżał w grobie	113
39.	18 IV 1915. Zasiwy	116
40.	25 IV 1915. Doraźna pomoc dla ludności znad Dunajca	118
41.	30 V 1915. Na nowo!	121
42.	6 VI 1915. Powiat tarnowski po wojnie	123
43.	27 VI 1915. Ważne dla ewakuowanych	128
44.	22 VIII 1915. Dwojake uczucia	129
45.	Listopad 1915. Lud polski w Galicji w czasie wojny	131
46.	19 XII 1915. Bóg się rodzi, moc truchleje...	134
47.	14 V 1916. Nowa klęska	137
48.	24 IX 1916. Raz skończyć z legendą!	138
49.	1916. Co wojna u nas zmienić powinna?	141
50.	1917. Przyszłość tworzyć trzeba	144
51.	17 II 1917. Zjednoczenie ludu – koniecznością	146
52.	8 V 1917. Czy ludowcy mogliby z Koła wystąpić?	149
53.	15 VII 1917. Praktyki Floryanki	151

54.	18 XI 1917. <i>Winni czy niewinni</i>	152
55.	23 XII 1917. <i>Chwała na wysokości Boga!</i>	155
56.	23 XII 1917. <i>Krajowemu Zakładowi Obrotu Bydłem do wiadomości</i>	157
57.	17 II 1918. <i>Czwarty rozbiór Polski</i>	159
58.	14 IV 1918. <i>A Witos nie wiedział, co odpowiedzieć...</i>	162
59.	25 VIII 1918. <i>Nowa klęska</i>	165
60.	29 IX 1918. <i>Na długie pisanie krótka odpowiedź</i>	167
61.	12 I 1919. <i>Teraz albo nigdy!</i>	169
62.	28 IX 1919. <i>Niech czym prędzej zapanuje sprawiedliwość!</i>	174
63.	22 VI 1920. <i>Do Pana Naczelnika Państwa</i>	176
64.	27 VI 1920. <i>Oświadczenie prezesa PSL posła Witosa</i>	177
65.	15 VII 1920. <i>Do braci chłopów</i>	179
66.	26 VII 1920. <i>Do wszystkich p[anów] urzędników i funkcjonariuszy państwowych</i>	181
67.	30 VII 1920. <i>Prezydent ministrów Witos do Braci włościan na wszystkich ziemiach polskich</i>	184
68.	6 VIII 1920. <i>Do Wojska</i>	187
69.	6 VIII 1920. <i>Do mieszkańców Warszawy</i>	189
70.	2 II 1921. <i>Do Pana Juliusza Poniatowskiego, ministra rolnictwa i dóbr państwowych, w miejscu</i>	190
71.	IV 1921. <i>Do czego dążymy</i>	193
72.	24 IV 1921. <i>Odezwa prezydenta ministrów Witosa do żołnierzy</i>	195
73.	10 VI 1921. <i>Do polskiego komisarza plebiscytowego posła Wojciecha Korfantego w Bytomiu</i>	197
74.	10, 17 i 24 VII 1921. <i>Polityczne i gospodarcze położenie Polski</i>	198
75.	9 IX 1921. <i>Pismo prezydenta Witosa do Naczelnika Państwa</i>	209
76.	28 IX 1921. <i>Do Braci Chłopów!</i>	211
77.	9 X 1921. <i>Żydzi a Polska</i>	214
78.	29 I 1922. <i>Ze Zjazdu Wojewódzkiego</i>	216
79.	12, 19 II 1922. <i>Niektóre wytyczne polityki ludowej</i>	218
80.	Po 6 II 1922. <i>Jego Eminencja Kardynał Gasparri Rzym Watykan</i>	226
81.	16 IV 1922. <i>Walka o prawa i walka o ziemię</i>	227

82.	7 V 1922. <i>Włóścianie przybywajcie na Zjazd! W dniu 16 maja musimy zadokumentować, że jesteśmy siłą!</i>	231
83.	28 V 1922. <i>„W gnieździe piastowców”</i>	233
84.	18 VI 1922. <i>Stosunki w Bułgarii a stosunki w Polsce. Garść wrażeń z pobytu w Bułgarii</i>	238
85.	3 IX 1922. <i>W przełomowej chwili. Do ludu polskiego słowo</i>	242
86.	5 XI 1922. <i>Pamiętajcie o 5 i 12 listopada!</i>	245
87.	28 XI 1922. <i>Polityka krótkowidztwa i zawiści</i>	246
88.	18 II 1923. <i>Gwiazda p[ana] Błażeja Stolarskiego</i>	249
89.	4 III 1923. <i>Źródło złego</i>	251
90.	11 III 1923. <i>Pod właściwym adresem</i>	253
91.	13 V 1923. <i>Więcej rozważli i uczciwości!</i>	256
92.	8 IX 1923. <i>[Premier Witos o ogólnej sytuacji państwowej]</i>	261
93.	13 XI 1923. <i>[Premier Witos o sytuacji dzisiejszej]</i>	263
94.	15 XI 1923. <i>[Prezes Rady Ministrów do Polaków w Ameryce w 5. rocznicę odzyskania niepodległości]</i>	267
95.	13 I 1924. <i>Z tajemnic rozłamu</i>	269
96.	6 IV 1924. <i>Czy żyć, czy ginąć?</i>	279
97.	17 IV 1924. <i>Głupota, szaleństwo czy zbrodnia</i>	281
98.	4 V 1924. <i>Zagadnienie reformy rolnej</i>	283
99.	10 IX 1924. <i>Zagadnienia państwowe</i>	286
100.	4 X 1924. <i>[Co mówi prezes PSL p[an] Witos o aktualnych zagadnieniach państwowych. Wywiad „Echa Warszawskiego”]</i>	288
101.	23 XI 1924. <i>Przed kongresem</i>	292
102.	23 XI 1924. <i>Czcigodny Panie!</i>	294
103.	10 XII 1924. <i>[Wincenty Witos o anarchii na Kresach Wschodnich]</i>	295
104.	21 XII 1924. <i>Do Braci Włóścian!</i>	299
105.	15 II 1925. <i>Niedbalstwo czy zła wola</i>	301
106.	12 IV 1925. <i>„Piekielne moce zwojował. Nieprzyjaciele podeptał, Alleluja!”</i>	304
107.	25 VI 1925. <i>[Telegram do Władysława Reymonta]</i>	306
108.	9 VIII 1925. <i>Do Braci Chłopów!</i>	307

109.	23 VIII 1925. Podziękowanie	310
110.	11 IX 1925. [Prezes „Piasta” o sytuacji. Ciężkie położenie kraju. Wyjście w rękach rządu. Plotki spod Giewontu. Zamach na reformę rolną. Wywiad u posła Wincentego Witosa]	311
111.	13 IX 1925. Bunt i buntownicy	313
112.	13 IX 1925. Prezydium Kongresu Republikańskiego Stronnictwa Ludowego Hawlíčkovo náměstí Praha	315
113.	15 X 1925. Błędy i następstwa	316
114.	1 XI 1925. Dlaczego?	319
115.	22 XI 1925. [Oświadczenie dla prasy na temat rozmów z prezydentem RP Stanisławem Wojciechowskim 14 XI 1925 w związku z przesileniem gabinetowym]	322
116.	22 XI 1925. Do Szanownego Prezydium Klubu PSL „Wyzwolenia” i „Jedności Ludowej”, do rąk prezesa p[ana] Błażeja Stolarskiego, w miejscu	323
117.	22 XI 1925. [Oświadczenie dla prasy na temat rozmów z prezydentem RP Stanisławem Wojciechowskim 15 XI 1925 w związku z przesileniem gabinetowym]	324
118.	22 XI 1925. [Do marszałka Sejmu Macieja Rataja]	325
119.	20 XII 1925. Gdzie jest zbrodnia i kto jest zbrodniarzem?	326
120.	1926. Chłopi polscy!	333
121.	10 I 1926. Bracia włościanie!	339
122.	17 I 1926. [Prezes Wincenty Witos o ostatnim rozłamie w „Wyzwoleniu” i konsolidacji ruchu ludowego na wsi]	342
123.	15 II 1926. Czasy i ludzie	344
124.	28 II 1926. Zdrowa polityka ludowa jako podstawa bytu państwowego	358
125.	21 III 1926. Budować czy burzyć?	362
126.	18 IV 1926. W ogniowej próbie	366
127.	2 V 1926. W jakim celu i dla kogo?	369
128.	14 V 1926. Do Pana Prezydenta Rzeczypospolitej	372
129.	23 V 1926. Kochani Bracia Włościanie, Przyjaciele i Współpracownicy!	373
130.	7 XI 1926. Na kongres!	377

131. 12 XII 1926. Po kongresie	380
132. 2 I 1927. Z Nowym Rokiem!	384
133. 16 I 1927. Na drodze ku anarchii	386
134. 12 VI 1927. Moje spostrzeżenia w Małopolsce Wschodniej	391
135. 7 VIII 1927. Żniwa i żniwiarze	397
136. 16 X 1927. Pielgrzymstwo i szalbierstwo polityczne	400
137. 6 XI 1927. W odpowiedzi na manifest senatora Jakuba Bojki	403
138. 1 I 1928. Czy to jest podle – czy tylko naiwne?	409
139. 4 III 1928. Do moich przyjaciół i do moich wrogów w okręgu nr 45	413
140. 27 V 1928. Dobrowolna emigracja	416
141. 3 VI 1928. „Ze szlachtą polską polski lud”	419
142. 5 VIII 1928. Panowie i słudzy	422
143. 28 X 1928. Największa rocznica	427
144. 11 XI 1928. Sprzed dziesięciu laty	432
145. 18 XI 1928. Ostatni dzień Lwowa	435
146. 6 I 1929. Nowy Rok bieży	437
147. 24 II 1929. Koziółki parlamentarne	440
148. 17 III 1929. Coś jest i czegoś nie ma	443
149. 24 III 1929. Położenie wsi	447
150. 31 III 1929. „Leżał trzy dni w grobie”	450
151. 23 VI 1929. Między papierami	454
152. 30 XI 1929. Kto to robi i dlaczego?	459
153. 5 I 1930. Pomędzy starym a nowym rokiem	464
154. 18 IV 1930. Pierwsze posiedzenie	467
155. 1 VII 1930. [Wywiad specjalny „Wszystkich Stronnictw” z prezesem PSL „Piast” posłem Wincentym Witosem]	470
156. 15 VII 1930. [Pismo PSL „Piast” do PSL „Wyzwolenie” i Stronnictwa Chłopskiego w sprawie zjednoczenia ruchu chłopskiego]	471
157. 28 XII 1930. Do Moich Przyjaciół!	473
158. 15 III 1931. 15 marca	475
159. 4 X 1931. [Wywiad z prezesem Witosem o gospodarczej i politycznej sytuacji wsi]	478

160.	22 XI 1931. <i>Andrzej Średniawski nie żyje</i>	481
161.	6 XII 1931. <i>Z powodu zgonu śp. Andrzeja Średniawskiego</i>	483
162.	3 IV 1932. <i>Co miałem odpowiedzieć</i>	488
163.	22 V 1932. <i>W dobie obecnej! Stan wytworzony w Polsce jest bezspornym dziełem sanacji!</i>	491
164.	26 VI 1932. <i>Niedające się ominąć zagadnienie!</i>	495
165.	17 VII 1932. <i>[Prezes Witos o sile chłopskiej]</i>	498
166.	4 IX 1932. <i>Chłopi a inne warstwy</i>	501
167.	20 XI 1932. <i>Do wszystkich ludowców!</i>	504
168.	21 XI 1932. <i>Wieś w chwili obecnej</i>	506
169.	22 I 1933. <i>Małopolska Wschodnia dawniej i dziś</i>	510
170.	29 I 1933. <i>[Prezes Witos o Pomorzu]</i>	515
171.	16 IV 1933. <i>Wielkanocne rozważania</i>	516
172.	14 V 1933. <i>Do Szanownych Uczestników wierzchosławickiego zjazdu</i>	519
173.	4 VI 1933. <i>Na Święto Ludowe</i>	520
174.	6 VII 1933. <i>Drodzy Przyjaciele!</i>	522
175.	25 IX 1933. <i>Do czego to prowadzi?</i>	525
176.	1 X 1933. <i>Wobec wielkiego problemu!</i>	526
177.	26 XI 1933. <i>W piętnastolecie oswobodzenia</i>	528
178.	10 XII 1933. <i>Chłopi muszą iść naprzód</i>	535
179.	28 II 1934. <i>Do tych małej wiary!</i>	537
180.	1 IV 1934. <i>Na Wielkanoc</i>	539
181.	13 V 1934. <i>Pamiętajcie!</i>	542
182.	26 VIII 1934. <i>Z wodzem – czy bez wodza?</i>	545
183.	16 IX 1934. <i>Czuwajcie!</i>	548
184.	Styczeń 1935. <i>Do rady czy do czynu</i>	551
185.	8 XII 1935. <i>Adwentowe rozważania</i>	554
186.	29 XII 1935. <i>Zaczyna się świt</i>	558
187.	Styczeń 1936. <i>[Były premier rządu narodowego Wincenty Witos do chłopów]</i>	560
188.	19 I 1936. <i>Jedyna droga. Słowa a czyny</i>	565
189.	15 XI 1936. <i>Obrona</i>	570

190. 22 XI 1936. <i>Przestrzegamy!</i>	573
191. 6 XII 1936. <i>Lepsi i gorsi!</i>	575
192. 6 XII 1936. <i>Sprawa chłopska</i>	578
193. <i>Koniec 1936. Drodzy Przyjaciele!</i>	581
194. 1 I 1937. <i>Nowy Rok bieży...</i>	582
195. 17 I 1937. <i>Przed kongresem!</i>	585
196. 4 IV 1937. <i>Szanowna Redakcjo!</i>	588
197. 16 V 1937. <i>Na Święto Ludowe</i>	590
198. 17 VI 1937. <i>Wielce Szanowni Zebrani!</i>	593
199. 8 VIII 1937. <i>Wolność i prawo</i>	595
200. 8 VIII 1937. <i>Jeszcze o śp. J[ózefie] Dąbrowskim</i>	599
201. 28 IX 1937. <i>A my robimy Ozon</i>	601
202. <i>Wrzesień 1937. Uwagi!</i>	604
203. 31 X 1937. <i>Na święto umarłych</i>	609
204. 4 XI 1937. <i>[Do Rodaków we Francji]</i>	611
205. 15 XI 1937. <i>Drodzy i serdeczni Przyjaciele!</i>	616
206. 5 XII 1937. <i>Cudze ręce</i>	618
207. 5 XII 1937. <i>Dawniej a dziś! Miasto i wieś</i>	620
208. 12 XII 1937. <i>Chłopi i niechłopi</i>	623
209. 1937. <i>Szanowna Redakcjo!</i>	626
210. 1937. <i>Do Was, Młodzi!</i>	633
211. 1937. <i>Do Waszego rozumu i do Waszych sumień. Moje słowo do chłopów i niechłopów</i>	640
212. 16 I 1938. <i>Rumuńskie wybory</i>	653
213. 6 II 1938. <i>Wbrew rzeczywistości</i>	656
214. 13 II 1938. <i>A jednak nie pójdzie!</i>	659
215. 27 II 1938. <i>Dumania o kongresie ludowców</i>	662
216. 1 V 1938. <i>Taktyka i praktyka</i>	666
217. 22 V 1938. <i>Hiszpańska wojna</i>	670
218. 29 V 1938. <i>Święta i świętowanie</i>	673
219. 5 VI 1938. <i>Chowanie głowy. Podpalacze i strażacy</i>	676

220. 5 VI 1938. <i>Czy nie można by spojrzeć głębiej?</i>	678
221. 14 VIII 1938. <i>I nic</i>	682
222. 11 IX 1938. <i>Ocalone rezolucje. Dokąd i dlaczego?</i>	685
223. 14 IX 1938. <i>[List Wincentego Witosa do Zjazdu Okręgowego SL w Rzeszowie]</i> .	687
224. 27 XI 1938. <i>W ogniu doświadczeń</i>	689
225. 8 I 1939. <i>Gdy ojczyzna...</i>	691
226. 5 II 1938. <i>Kto wytrwa...</i>	695
227. 26 II 1939. <i>Z wielkich i ciężkich dni. Wspomnienie o papieżu Piusie XI</i>	698
228. 17 V 1939. <i>Do wszystkich ludowców!</i>	701
229. 16 IX 1945. <i>Bracia Chłopi!</i>	703
INDEKS OSÓB	705